

Dursum Eilaun Schiermonnikoog

2018-2025

Dursum Eilaun Schiermonnikoog 2018-2025

Ús sierlikene meuje lytje pole is sont 1989 in Nationaal Park. Mooi in gotte ferscheidenheid oon planten, fieuwlen en launschappen binne wy in lytj stok ieze ienich yn syn seurt. Net allene yn it Waadgebiet maar aik yn de wereld. Wy binne gretsk en súnnich op ús meuje eilaun en wille it graach gúed nooiliete oon de generaasjes da nooi ús komme en derom feurbereide op in dursume tokomst. In eilaun dat salmfersjaind is feur energie en watter, dat autolee is en wer sonder emisje riiden wed, eilanders, eeuwndernimmers, besitters fan húzen by it energielokket tójochte kinne feur in “grien “advies, de koöperatiefe wiinmeeuwn by de veerdam energie levere en eilanders profeteerje liet yn de opbringst, wer eeuwndernimmers (nach) miljeufreeuwliker en fairtrade eeuwndernimme en wer ús bieuwren kieze feur minder kúbeesten, biodifers en mair eilander produkten produseerje yn ooin beheer wereeuwnder in ooine tjiisbieuwkeree. De gemeente jeeuwt steun wer neudig en muchlik, nimt it feurteeuw en de ferantweurdlikheid en koördinaasje om tò kommen tat in salmfersjaind, dursum eilaun (útterlik) yn 2025. Deze ambytsyouse dúelstelling wille wy graach realiseerje mooi eilanders, gasten, bedrieuwen ryks- en profinsjale ieuwrheden, energiekoöperaasjes, schúelen samenwerkingsverband De Waddeneilanden, Wetterskip, terreinbedeerders (Natuurmonumenten), Streekwerk, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Urgenda etc. Mooi eneeuwr metje wy werk fan in Dursum Eilaun, werop wy yn 2025 salm ús energie opwekke en wer allene nach emisjefreje mobiliteit plak fiint.

Wy wille en wy motte de kommende jieren betekenisfolle, konkrete stappen satte. Eilanders, besitters fan sommerhúzen en eeuwndernimmers kreje ried op miet by ús energieloket om har huzen en bedrieuwen dursum tò metjen. Nooist perseunlike oplossingen kinne eilanders aik deelnimme yn in collectief besitterschap fan in wiinmeeuwn. Yn korporatie sceppe wy in win-win sytúasje fan griene opbringsten en kollektief bezit. Útgongspunt is derby dat ôle eilanders mooi dwaan kinne; har fynansjele sytúasje is derfeur gin drompel.

Dernooist komme `der oplossingen feur emisjefreje mobilyteit. Schien riide op elektrysyteit, blauwe diesel af watterstof wed et devies. Besien wed af mooi in (fynansjele) ieuwrgongsregeling en oonspeuring dit gau maar útterlik 2025 klair wasse kin. Aik kollektiefe formen fan ferfúer lykas auto dele en kombynaasjes fan frachtferfúer wezze eeuwndersacht en yngefal muchlik ynfúere en/af befordere.

Ambytsyous maar mooi beide fotten op `e greeuwn gie Schiermonnikoog feur in Dursum Eilaun !

Schiermonnikoog, september 2019

Ineke van Gent, portefeuillehouder dursumheid

Dursum Eilaun Schiermonnikoog 2018-2025

Ons schitterende lytje pole is sinds 1989 een Nationaal Park. Met een grote verscheidenheid aan planten, vogels en landschappen zijn wij een uniek stukje aarde. Niet alleen in het Waddengebied maar ook in de wereld. Wij zijn trots en zuinig op ons mooie eiland en willen het graag goed nalaten aan de generaties die na ons komen en daarom voorbereiden op een duurzame toekomst. Een eiland dat zelfvoorzienend is voor energie en water, dat autoluw is en waar zero-emissie wordt gereden, eilanders, ondernemers en huisjeseigenaren bij het energieloket terecht kunnen voor een “groen” advies, de coöperatieve windmolen bij de veerdam energie produceert en eilanders laat meeprofiteren in de opbrengst, waar ondernemers (nog) milieuvriendelijker en fairtrade ondernemen en waar onze boeren kiezen voor minder koeien, biodivers en meer eiland producten produceren in eigen beheer waaronder een eigen kaasboerderij. De gemeente geeft steun waar nodig en mogelijk, initieert en neemt de verantwoordelijkheid en coördinatie om te komen tot een zelfvoorzienend, duurzaam eiland (uiterlijk) in 2025. Deze ambitieuze doelstelling willen we graag realiseren met eilanders, gasten, bedrijven, rijks- en provinciale overheden, energiecoöperaties, scholen, samenwerkingsverband De Waddeneilanden, Wetterskip, terreinbeheerders (Natuurmonumenten), Streekwerk, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Urgenda etc. Met elkaar maken we werk van een Dursum Eilaun, dat zelfvoorzienend in energie is in 2025 en waar alleen nog zero-emissie (autoluwe) mobiliteit plaats vindt.

We willen en moeten de komende jaren betekenisvolle, concrete stappen zetten. Eilanders, eigenaren van vakantiehuis en ondernemers krijgen advies op maat bij ons eigen energieloket om hun huizen of bedrijven te verduurzamen. Naast individuele oplossingen kunnen eilanders ook participeren in collectief eigenaarschap van duurzame voorzieningen, zoals een windmolen. In corporatie creëren wij een win-win situatie van groene opbrengsten en collectief eigenaarschap. Uitgangspunt is daarbij dat alle eilanders kunnen meedoen; hun financiële situatie mag daarvoor geen drempel vormen.

Daarnaast komen er oplossingen voor zero-emissie mobiliteit. Schoon rijden op elektriciteit, blauwe diesel of waterstof wordt het devies. Bezien wordt of met een (financiële) overgangsregeling en stimulans dit spoedig doch uiterlijk 2025 gerealiseerd kan zijn. Ook collectieve vormen van vervoer zoals auto delen en combinaties van goederenvervoer worden onderzocht en indien mogelijk ingevoerd en/of gestimuleerd.

Ambitieuus maar met beide benen op de grond gaat Schiermonnikoog voor een Dursum Eilaun!

Schiermonnikoog, september 2019

Ineke van Gent, portefeuillehouder duurzaamheid

TOT-NU-TOE (OONT- NE -TO)

- De gemeenteraad heeft onder de noemer “impuls duurzaamheid” voor de periode 2017-2021, 5x € 75.000 beschikbaar gesteld als medefinancier en initiatiefnemer van duurzame projecten. Hiervan is € 103.600 inmiddels besteed aan (inhuur van) externe en interne ondersteuning en het maken van een plan. Ook zijn er de afgelopen jaren diverse concrete projecten gerealiseerd en onderzocht (invoering groene leges, postcoderoos, zonnedaken, groene verlichting, pv-panelen en zonnecollectoren op scholen en gemeentewerf, elektrisch vervoer, MKB-scan, etc.). Enkele van deze projecten zijn in goede samenwerking met derden, zoals de Sintrale (energiecoöporatie Schiermonnikoog), van de grond gekomen of in de steigers gezet.

Voor de komende jaren resteert een incidenteel budget van € 271.400. Dit geld zal besteed worden aan inhuur van externe deskundigheid, impuls emissievrij vervoer, het realiseren van een collectieve windmolen op de Veerдам, Schiermonnikoog zelfvoorzienend in energie, het energieloket en het bevorderen van biodiversiteit.

- Het samenwerkingsverband De Waddeneilanden heeft onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor emissievrij transport op de Waddeneilanden. De komende jaren zullen daarop concrete initiatieven worden ontplooid. Daarmee ondersteunen wij de ambitie om in 2025 zero-emissie te rijden met (bestel-) auto's en ondertekenen we de landelijke GDZES (Green Deal Emissie (stads) logistiek). De mogelijkheden worden verkend om subsidie aan te vragen bij DKTl (Demonstratieregeling Klimaat technologieën en innovaties in transport). Indien mogelijk gaan we hieraan deelnemen. Om ondernemers op de Wadden en dus ook op Schiermonnikoog met vragen over zero-emissie te faciliteren wordt een helpdesk ingericht. Deze is bedoeld voor vragen over elektrische (bestel)auto's, elektrische werkvoertuigen, E-bikes/light elektrisch vehikels, laadinfrastructuur en subsidievragen. Op 7 februari 2019 organiseren wij i.s.m. Circulair Friesland de duurzame mobiliteitsdag op het eiland. Op die dag zal het ook het Waddenconvenant, zero emissie vervoer 2025, worden ondertekend namens de vijf Waddeneilanden.
- In de Algemene Plaatselijke Verordening is een verbod opgenomen voor het oplaten van (wens-) ballonnen.
- Er is een intensieve samenwerking gestart met de boeren en Natuurmonumenten om anders te gaan boeren zodat voldaan wordt aan het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in Natura 2000 gebieden, een eilander deal is daarvoor onlangs afgesloten in het bijzijn van de minister van Landbouw, Carola Schouten. Samen met de provincie, boeren en natuurmonumenten gaan we biodiversiteit bevorderen door eigen initiatief en onderlinge samenwerking. Daarvoor worden de komende tijd mogelijkheden onderzocht en concrete initiatieven gerealiseerd.
- De gemeente heeft zich, samen met honderden andere gemeenten, aangesloten bij de statiegeldalliantie. Aan de regering en parlement wordt dringend verzocht om statiegeld uit te breiden naar alle plastic flessen en blikjes.

- De gemeente heeft, samen met de andere Waddeneilanden, het initiatief genomen richting Tweede Kamer om een moratorium gaswinning Waddengebied te realiseren. Dit is deels gelukt door een aangenomen amendement (*bijlage 1*) op voorspraak van het samenwerkingsverband De Waddeneilanden met Schiermonnikoog als initiatiefnemer.
- De gemeente heeft zich samen met maatschappelijke organisaties waaronder de werkgroep Horizon en Greenpeace verzet tegen nieuwe gasboringen in en bij het Waddengebied door Oranje Nassau. Er is samenwerking gezocht met andere overheden en politiek verantwoordelijken ook op nationaal niveau. Vertegenwoordigers van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn op Schiermonnikoog geweest en hebben ons verzekerd dat er een MER procedure moet komen voor de gasboringen boven ons eiland waar de gemeente (en anderen) hun stem kunnen laten horen. De gezamenlijke Waddeneilanden, de provincies Groningen en Fryslân hebben zich aangesloten bij het standpunt van Schiermonnikoog. (*bijlage 2*)

- Mede namens Schiermonnikoog zal de Vereniging van Friese Gemeenten, in samenwerking met de vereniging Circulair Friesland, de Provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân, begin 2019 het ambitiemanifest Fryslân Circulair ondertekenen. Hierin stellen wij ons tot doel onze in- en aankopen te verduurzamen en zoveel mogelijk circulair materiaal en materieel aan te gebruiken en aan te schaffen.
- In navolging van onze status als Millennium gemeente, heeft het college besloten ook aan te sluiten bij de internationale campagne voor GlobalGoals. De GlobalGoals zijn door de UN in 2015 georganiseerd om wereldwijd een betere samenleving te creëren. Met de Goals is het mogelijk inzichtelijk te maken wat de sociale, economische en ecologische duurzaamheid van een gemeente of organisatie is. De Goals kunnen versterkt worden door met het beleid van de gemeente op de doelstellingen te sturen.
- Door de stichting Energie voor MKB hebben eilander ondernemers een energiescan laten uitvoeren om zo hun energieverbruik in en bij hun bedrijfspanden en –voering te verminderen en hun energieafname te verduurzamen.

- De burgemeester heeft samen met de andere Burgemeesters van de eilanden een brandbrief gestuurd naar de Tweede Kamer en de minister over de gevaren van containervervoer op de Noordzee langs de eilanden. In de brief geven zij een aantal aanbevelingen om de risico's hieromtrent te verkleinen. (bijlage 3)

- De gemeente heeft contact gelegd met de Hanzehogeschool om hen als procesbegeleider in te schakelen voor de verduurzaming van het eiland. Belangrijkste opdracht daarbij is het mobiliseren van eilanders die een bijdrage kunnen leveren aan de verduurzaming, de betrokkenheid van onderop te organiseren en mee profiteren van de gekozen oplossingen.
- De gemeente is in overleg met de exploitant om de enige openbare benzinepomp op het eiland te verduurzamen. De pomp zal worden aangepast voor de levering van klimaat neutrale diesel, klimaat neutrale benzine en 100% klimaat neutrale eco-diesel. De gemeentelijke buitendienst zal overschakelen naar eco-diesel.
- Duurzame auto's hoeven vanaf 1/3/19 geen leges te betalen voor de auto ontheffing, duurzame auto's van eilanders krijgen bij aanschaf van een elektrische auto eenmalig "gratis" stroom tot maximaal 200 euro als extra stimulans. Ook wordt bezien of wij een incidentele subsidie op de meerkosten voor eco diesel (gedeeltelijk) kunnen realiseren.

VOORWAARTS (FEURUT)

Er is dus het nodige onderzocht en in gang gezet maar er is ook nog veel te doen. We willen de komende jaren betekenisvolle, concrete stappen zetten om uiterlijk in 2025 zelfvoorzienend te zijn voor energie en overgeschakeld te zijn op emissievrij vervoer. De eilanders krijgen advies op maat bij ons eigen energieloket en kunnen individueel, maar ook collectief als mede-eigenaar, deelnemen aan de investering van een coöperatieve windmolen op het eiland bij de veerhaven. Daarnaast gaan we er werk van maken, samen met eilanders, om twaalf kleine windmolens te plaatsen verspreid over het eiland bijv. bij de boeren. Dit is een kleine eenvoudige windmolen met hout en groene mast. Deze windmolen vormt de basis van de energievoorziening en is uitermate geschikt voor agrarische bedrijven en dorpsgemeenschappen. De provincie Fryslân staat op dit moment geen windmolens toe op de Waddeneilanden. Wij rekenen erop dat het nieuwe college daarover een andere keuze maakt. Wij zullen ondertussen doorgaan met de voorbereidingen. Ook kunnen collectieve auto's, zowel zakelijk alsook privé, een optie zijn om het autoluwe, duurzame karakter van ons eiland een nieuwe toekomstbestendige vorm te geven. Zo creëren wij, in corporatie, een win-win situatie van groene opbrengst en collectief eigenaarschap van de duurzame voorzieningen. Uitgangspunt daarbij is dat in principe alle eilanders kunnen meedoen en hun financiële situatie daarvoor geen drempel mag vormen.

Concreet, krachtig en enthousiast willen we verder aan de slag voor een duurzaam eiland, samen met onze inwoners en waar nodig met hulp van deskundige derden.

2019-2025 (TOKOMST)

Voor de komende collegeperiode (2018-2022) hebben we een top zeven die we willen realiseren, daar waar nodig en waar het kan samen met bewoners, overheden en andere partners. Samen maken we er werk van en samen gaan we voor een duurzamer eiland. In samenwerking met de Hanzehogeschool zullen wij bijeenkomsten organiseren om van onderop en met elkaar aan de slag te gaan.

1. ZELFVOORZIENEND (SALM FEURSJAIND)

We streven ernaar om uiterlijk in 2025 zelfvoorzienend te zijn als het gaat om onze energievoorziening. Uitgangspunt daarbij is dat wat wij hier op het eiland aan duurzame energie produceren ook hier gebruiken en opslaan. Daarvoor gaan wij met diverse partijen in gesprek om te bezien hoe we dit kunnen realiseren (ook) met behulp van derden en elders opgebouwde expertise. Om de zelfvoorzienendheid te realiseren koersen we vooralsnog op een combinatie van zon- en windproductie op het eiland. Ook wordt bezien of er energieopslag kan worden gerealiseerd, dit mede in verband met de beperkte kabelcapaciteit tussen wal en eiland. Daarover worden inmiddels gesprekken gevoerd met Liander en andere partners.

Projecten

- Een coöperatieve windmolen bij de Veerдам in samenwerking met een energiecorporatie, burgers en bedrijven;
- Zonnepanelen op grote daken (waaronder de boeren en andere bedrijven);
- Vervolg postcoderoos in samenwerking met de Sintrale (ook) als oplossing voor beschermd dorpsgezicht;
- Onderzoek en indien mogelijk uitvoering, naar energieopslag (eventueel) i.s.m. een externe partner.

2. EMISSIEVRIJ VERVOER (EMISJEFREE FERFÚER)

De gemeente ondersteunt de ambitie van de gezamenlijke Waddeneilanden om in 2025 zero-emissie te rijden met (bestel-) auto's en ondertekent de landelijke Green Deal Zero Emissie (Stads) logistiek (GDZS). De mogelijkheden worden verkend om eind 2018 subsidie aan te vragen bij de Demonstratieregeling Klimaat technologieën en –innovaties in Transport.

Om ondernemers op de Wadden, waaronder Schiermonnikoog, met vragen over emissievrij vervoer te faciliteren wordt een helpdesk ingericht. Deze wordt opgezet en bemenst door Royal Haskoning DHV en is bedoeld voor vragen over de volgende deelthema's:

- Elektrische (bestel)auto's;
- Elektrische werkvoertuigen;
- E-bikes/Light Electric Vehikels;
- Laadinfrastructuur (distributie van goederen bundelen);
- Subsidieaanvragen.

De gemeente verkent de mogelijkheid om de logistiek op het eiland in kaart te brengen. Ook zal het toegangs- en ontheffingenbeleid worden heroverwogen en wordt onderzocht of extra privileges voor zero-emissie vervoer mogelijk zijn. Bij de aanschaf van nieuwe bedrijfsauto's wordt altijd een zero-emissie alternatief in overweging genomen en onderbouwd waarom al dan niet wordt gekozen voor een zero-emissie voertuig. We gaan initiatieven van aanbieders van zero-emissie voertuigen faciliteren in het organiseren van demonstratiedagen. Diverse bedrijven van de eilanden zijn hierbij betrokken, voor Schiermonnikoog is dat Installatiebedrijf Vlasma.

Begin februari wordt een duurzame mobiliteit dag georganiseerd, met medewerking van vereniging Circulair Fryslân. Hier kunnen bedrijven en particulieren informatie vinden over fossielvrij rijden en een rijervaring beleven met verschillende voertuigen. Ook de bedrijven die afgelopen jaar hebben geïnvesteerd in duurzame mobiliteit krijgen hier een podium.

Projecten

- Overleg met Scheepstrapark (parkeerdek Lauwersoog) over (meer) oplaadpunten op Lauwersoog en in de garages van eilanders;
- Op prominente plekken binnen en buiten het dorp komen nieuwe oplaadpunten waar eilanderbezitters van elektrische auto's kunnen opladen;

- Er komt een campagne voor gebruik blauwe diesel;
- Vanaf 2025 worden er, in principe, alleen nog vergunning afgegeven voor emissievrije vervoermiddelen;
- We onderzoeken in hoeverre er een premiereregeling kan komen voor (versnelde) omschakeling naar emissievrij vervoer;
- De gemeente zal zelf bij vervanging van het wagenpark het goede voorbeeld geven, hiertoe wordt met de gemeenschappelijke Waddeneilanden het convenant Zero Emissie vervoer ondertekent.

3. ENERGIELOKET (ENERGIELOKET)

Het energieloket heeft eerder goed gewerkt op het eiland. Zowel voor particulieren (eilanders en eigenaren van vakantiewoningen) alsook bedrijven zal een advies op maat concreet bijdragen aan de verduurzaming van Schiermonnikoog.

Projecten

- Met ingang van 2019 wordt het energieloket geopend voor eilanders en eigenaren recreatiewoningen voor gratis duurzaam advies op maat op locatie;
- De gemeente zal het loket voornamelijk financieren; waarbij een systeem van vouchers wordt onderzocht. Dit laatste kan een stimulans zijn om na het advies ook daadwerkelijk te investeren in verduurzaming.

4. BOEREN (BIEUWREN)

Dit voorjaar hebben de zeven boeren van Schiermonnikoog, Natuurmonumenten en de gemeente onder toezicht van de minister van Landbouw en Voedselkwaliteit de zogenaamde eilanddeal gesloten. (bijlage 4) Vervolgens zijn de verschillende partijen, maar vooral de boeren, druk bezig geweest om deze deal nader uit te werken. We naderen het punt om concrete stappen te zetten naar biodiversiteit, een kaasboerderij en minder koeien. De droogte van afgelopen zomer heeft de noodzaak voor transitie versterkt i.v.m. dreigend voedseltekort voor het huidige aantal koeien. Ook moet er haast gemaakt worden met de inzet van de PAS (Programma Aanpak Stikstof)-gelden die zijn bedoeld om minder stikstof, sterkere natuur en economische ontwikkeling te realiseren in Natura 2000 gebieden. Inmiddels ligt er een uitgewerkt voorstel en zal o.a. het ministerie gaan adviseren hoe we e.e.a. onder goede voorwaarden voor de boeren concreet gestalte kunnen geven. Alle partijen zijn nog steeds zeer gemotiveerd om deze mooie eilanddeal om te zetten in eilander kaas.

Projecten

- Uitwerken en indien mogelijk faciliteren eilanddeal met boeren en natuurmonumenten, productie en vermarkten eilander producten waaronder de eilander kaas van de eigen kaasboerderij op het eiland.
- Deelname provinciaal project vergroten biodiversiteit samen met natuurmonumenten, boeren en gemeente

5. MAATSCHAPPELIJK, DUURZAAM, FAIRTRADE (MAATSCHAPLIK EEUWDERNIMME)

Onder een duurzame transitie kunnen en moeten we ook verstaan, eerlijke producten en handel waar mensenrechten en productiemethodes “fairtrade” zijn. Kortom, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is integraal onderdeel van onze duurzame ambities en doelstellingen.

Onze gemeente is sinds 2015 een fairtrade gemeente. Dankzij de lokale werkgroep zorgen inwoners, winkels, horeca, bedrijven en de lokale overheid samen voor eerlijke handel en duurzame inkoop.

Met ingang van 2019 is de gemeente ook deelnemer aan de GlobalGoals campagne van de UN. Met de Goals is het mogelijk inzichtelijk te maken wat de sociale, economische en ecologische duurzaamheid van een gemeente of organisatie is. De Goals kunnen versterkt worden door met het beleid van de gemeente op de doelstellingen te sturen.

Projecten

- Verder stimuleren en waar mogelijk faciliteren van Maatschappelijk, duurzaam en fairtrade ondernemen van gemeente en MKB-ondernemers;
- Analyseren van de nulmeting www.waarstaatjegemeente.nl, waar mogelijk kan via beleid gestuurd worden op het versterken van de GlobalGoals;

6. AARDGASVRIJ (IEDGASFREE)

In de energieagenda heeft de overheid zich uitgesproken voor aardgasvrije wijken uiterlijk in 2050. De gemeente krijgt een regierol in de transitie van de warmtevoorziening. Op lokaal niveau kan immers het beste worden bepaald welke besparingsmogelijkheden en duurzame alternatieven het meest geschikt zijn om in de warmtevraag te voorzien. Belangrijke stakeholders naast de gemeente zijn de netbeheerder, woningcorporatie WoonFriesland, de installateur/aannemer en de ondernemers en bewoners zelf. Uiterlijk in 2021 maken wij als gemeente een plan voor de verwarming van de bebouwde omgeving die wordt vastgesteld in de gemeenteraad.

Het plan gaat over de transitie van de gebouwde omgeving naar aardgasvrij. Dit voorjaar heeft de gemeente een subsidieverzoek ingediend in het kader van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken (PAW) om de wijk Nieuw Dokkum van het gas af te krijgen. Helaas is onze aanvraag voor de eerste tranche afgewezen. Voor de komende ronde zullen wij opnieuw een aanvraag indienen, nu met ondersteuning van het ministerie.

Projecten

- Werk maken van aardgasvrije wijken met onze partner WoonFriesland voor onze sociale woningvoorraad;
- Particuliere eigenaren informeren over mogelijkheden tot omschakeling;
- Onze nieuwbouw wordt aardgasvrij;
- Nieuwe, aangepaste aanvraag en deelname aan de proeftuin aardgasvrije wijken van het ministerie van Binnenlandse Zaken;

7 BIODIVERS (BIODIFERS)

In het rapport van het Louis Bolk instituut "*Biodiversiteit in de melkveehouderij - investeren in veerkracht en reduceren van risico's*" van mei 2016 wordt helder uiteengezet dat omschakelen naar een duurzamer landbouw niet alleen noodzakelijk is voor de boeren zelf, maar ook voor natuur en biodiversiteit. De melkveehouders willen graag - en zijn daar druk mee bezig - ontwikkelen naar een duurzamer landbouw op het eiland zodat de druk op de natuur (bijvoorbeeld door stikstofdepositie) binnen acceptabele grenzen komt en dat biodiversiteit (bijvoorbeeld weidevogels) bevordert wordt. Onlangs hebben de boeren, provincie, Natuurmonumenten en gemeente de handen ineen geslagen en komen onder leiding van de provincie met een uitgebreid voorstel voor het bevorderen van biodiversiteit op Schiermonnikoog. De verschillende soorten flora en fauna op het eiland houden de natuur in balans. Samen vormen ze een levende en productieve natuur en dat gaan wij samen met de genoemde organisaties bevorderen en organiseren.

Projecten

- Samen met boeren, Natuurmonumenten en provincie Fryslân gaan we biodiversiteit op het eiland bevorderen. Door zichtbaar eigen initiatief en samenwerking.

Graag ga ik samen met eilanders en andere partners aan het werk voor een duurzaam Schiermonnikoog.

Schiermonnikoog september 2019,

Ineke van Gent, portefeuillehouder duurzaamheid

Bijlagen:

- Bijlage 1 –Dursum Eilaun, stand van zaken en hoe nu verder